

C-39/20. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2020. január 27.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2020. január 24.

Felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél:

Staatssecretaris van Financiën

A felülvizsgálati eljárásban ellenérdekű fél:

Jumbocarry Trading GmbH

Az alapeljárás tárgya

Az alapeljárás a Staatssecretaris van Financiën (pénzügyi államtitkár, a továbbiakban: Staatssecretaris) és a Jumbocarry Trading GmbH (a továbbiakban: Jumbocarry Trading) között, egy a Jumbocarry Trade részére kézbesített, vám megfizetésére vonatkozó felszólítás tárgyában folyamatban lévő vitára vonatkozik.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az EUMSZ 267. cikk szerinti jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem vámtartozások elévülésére vonatkozik. Különösen arról a kérdéstről van szó, hogy alkalmazhatók-e a vámtartozás elévülési idejének felfüggesztésére vonatkozó rendelkezések olyan vámtartozásra, amely e rendelkezések hatálybalépését megelőzően keletkezett, azonban a hatálybalépés időpontjában még nem évült el.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Alkalmazandó-e az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló, 2013. október 9-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 103. cikke (3) bekezdésének b) pontja és 124. cikke (1) bekezdésének a) pontja olyan vámtartozásra, amely 2016. május 1-je előtt keletkezett, és ebben az időpontban még nem évült el?
2. Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: Kizárja-e a jogbiztonság és a bizalomvédelem elve e rendelkezések alkalmazását?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

- A Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (HL 1992. L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o.; a továbbiakban: Közösségi Vámkódex) 221. cikkének (3) bekezdése
- Az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló, 2013. október 9-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 269., 1. o.; helyesbítések: HL 2013. L 287., 90. o.; HL 2016. L 267., 2. o.; HL 2018. L 173., 35. o.; a továbbiakban: Uniós Vámkódex) 22. cikkének (6) bekezdése, 29. cikke, 103. cikkének (1) és (3) bekezdése, 124. cikke (1) bekezdésének a) pontja és 288. cikkének (2) bekezdése
- A 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az Uniós Vámkódex egyes rendelkezéseire vonatkozó részletes szabályok tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2015. július 28-i (EU) 2015/2446 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (HL 2015. L 343., 1. o.; helyesbítések: HL 2016. L 87., 35. o.; HL 2017. L 101., 164. o.; HL 2018. L 192., 62. o.; a továbbiakban: 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet) 8. cikkének (1) bekezdése

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 A Jumbocarry Trading 2013. július 4-én vámáru-nyilatkozatot tett egy porcelánáru-szállítmány szabad forgalomba bocsátása céljából. Ennek során Bangladest jelölte meg származási országgént, ezért nulla százalékos preferenciális vámtarifát alkalmaztak. Amikor az erre vonatkozóan benyújtott származási bizonyítvány hamisnak bizonyult, az Inspecteur van de Belastingdienst (adóhatósági ellenőr, a továbbiakban: Inspecteur) 2016. június 1-jén írásban azt közölte a Jumbocarry Tradinggel, hogy utólagosan a 12%-os általános vámtétel szerinti vámot szándékozik beszedni. Ugyanebben a levélben biztosította a Jumbocarry Trading számára azt a lehetőséget, hogy 30 napon belül kifejtse álláspontját ezzel kapcsolatban. 2016. július 18-án fizetési felszólítás formájában

értesítették a Jumbocarry Tradinget az érintett vámtartozásról, amely 2013. július 4-én keletkezett.

- 2 A másodfokú bíróság, a Gerechtshof Amsterdam (amszterdami fellebbviteli bíróság, Hollandia, a továbbiakban: Gerechtshof) előtt vitatott volt, hogy a vámtartozás 2016. július 18-án már megszűnt-e.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 3 A Gerechtshof (fellebbviteli bíróság) abból indult ki, hogy az Unió Vámkódex 124. cikke (1) bekezdésének a) pontja rögzíti, hogy a vámtartozás megszűnik, ha az adóst az Unió Vámkódex 103. cikkében foglaltak szerint már nem lehet értesíteni a vámtartozásról, azaz a vámtartozás keletkezésétől számított három év eltelte után. Ez azt jelentené, hogy a szóban forgó vámtartozás már 2016. július 18. előtt megszűnt. Az Unió Vámkódex 103. cikke (3) bekezdésének b) pontja azonban úgy rendelkezik, hogy ezt a három éves időszakot fel kell függeszteni azon időponttól, amikor a vámhatóságok közölték az adóssal, hogy értesíteni kívánják a vámtartozásról, mégpedig azon határidő tartamára, amelyen belül az adósnak lehetősége van álláspontjának kifejtésére. Ez a határidő a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 8. cikkének (1) bekezdése szerint 30 nap. A 103. cikk (3) bekezdése b) pontjának alkalmazása esetén tehát a szóban forgó vámtartozás 2016. július 18-án még nem évült volna el.
- 4 A Gerechtshof (fellebbviteli bíróság) álláspontja szerint azonban a jelen ügyhöz hasonló esetben a jogbiztonság és a bizalomvédelem uniós jogi elve kizárja a fent említett rendelkezések alkalmazását. Az Unió Vámkódex közzétételének időpontjára (2013. október 10.) tekintettel a vámtartozás keletkezésének időpontjában (2013. július 4.) a Jumbocarry Trading számára nem volt egyértelmű és előrelátható, hogy az elévülési idő 30 napos időtartamra történő felfüggesztésével szembesülhet. Ennélfogva a Gerechtshof (fellebbviteli bíróság) véleménye szerint a Közösségi Vámkódex (az Unió Vámkódex előzménye) alapján vizsgálni kell, hogy megfelelő időben értesítették-e a Jumbocarry Tradinget a vámtartozásról. A Közösségi Vámkódex 221. cikkének (3) bekezdése szintén három éves elévülési időt írt elő, felfüggesztésről azonban nem rendelkezett. Ebből az okból a Gerechtshof (fellebbviteli bíróság) megállapította, hogy a vámtartozás 2016. július 18-án elévülés miatt már megszűnt.
- 5 Ezt követően a Staatssecretaris felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Hoge Raadhoz (legfelsőbb bíróság, Hollandia). A felülvizsgálati jogalap a Gerechtshof (fellebbviteli bíróság) fenti álláspontja ellen irányul.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid ismertetése

- 6 A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint egy új rendelkezés időbeli hatályának megállapítása során különbséget kell tenni eljárási rendelkezések és anyagi jogi rendelkezések között. Az eljárási rendelkezések esetében általában abból kell

kiindulni, hogy a hatálybalépésük időpontjától alkalmazandók, miközben az anyagi jogi rendelkezéseket szokás szerint úgy kell értelmezni, hogy azok a hatálybalépésüket megelőzően keletkezett jogi helyzetekre csak annyiban vonatkoznak, amennyiben szövegükből, céljukból és rendszertani elhelyezkedésükből az ilyen értelmezés világosan következik. Ezenkívül valamely új jogszabály azon jogi aktusnak a hatálybalépésétől alkalmazandó, amely e jogszabályt tartalmazza, és bár az nem vonatkozik a korábbi törvény hatálya alatt keletkezett és véglegesen megszerzett jogi helyzetekre, azt alkalmazni kell az ilyen helyzetek jövőbeli hatásaira, valamint az új jogi helyzetekre. A jelen ügyben releváns rendelkezések az Uniós Vámkódex 288. cikkének (2) bekezdése szerint 2016. május 1-je óta alkalmazandók.

- 7 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából nem állapítható meg jogos kétségek nélkül, hogy anyagi jogi rendelkezésnek minősül-e az olyan rendelkezés, amely – az Uniós Vámkódex 103. cikkének (3) bekezdéséhez hasonlóan – az elévülési idő felfüggesztését írja elő.
- 8 A Molenbergnatie ügyben hozott ítéletében (C-201/04, EU:C:2006:136, 41. pont) a Bíróság az annak idején új Közösségi Vámkódex rendelkezéseinek alkalmazhatóságával kapcsolatban kifejtette, hogy a vámtartozás alapjául szolgáló azon tényállásra, amely a Közösségi Vámkódex hatálybalépése előtt valósult meg, egyrészt a korábbi szabályozás anyagi jogi szabályait, másrészt pedig a Közösségi Vámkódexben szereplő eljárásjogi szabályokat kell alkalmazni. Ennek keretében tehát a Bíróság a Közösségi Vámkódex 221. cikke (3) bekezdésének 1994. január 1-jén hatályos szövegével kapcsolatban a következőket állapította meg:

„Következésképpen, mivel a Vámkódex 221. cikkének (3) bekezdésében előírt határidő elteltével a vámtartozás elévül, és így megszűnik, meg kell állapítani, hogy a szóban forgó rendelkezés anyagi jogi szabálynak minősül.”
- 9 Amennyiben a vámtartozás beszedésére vonatkozó három éves határidő a Közösségi Vámkódex rendelkezései szerint 2016. május 1-jén lejárt, a Molenbergnatie ítéletből levezethető, hogy az érintett adós olyan végleges jogi helyzetet szerzett, amelyre nem alkalmazhatók új jogszabályok. A jelen ügyben azonban a Jumbocarry Trading vámtartozása 2016. május 1-jén még nem évült el. E tekintetben a Jumbocarry Trading helyzete eltér attól a helyzettől, amelyre a Molenbergnatie ítélet 41. pontja vonatkozik.
- 10 Egyfelől elképzelhető, hogy a vámtartozás elévülési idejének felfüggesztése megakadályozza, hogy e vámtartozás véglegesen megszűnjön. Ennek fényében magát az elévülésre vonatkozó rendelkezést, az elévülési időt és az elévülési idő felfüggesztésének előírt eseteit egy egységes szabályozásnak kell tekinteni. Ez azt jelentené, hogy a Jumbocarry Trading 2013. július 4-én végleges jogi helyzetet szerzett a Közösségi Vámkódexben előírt, az elévülésre vonatkozó összefüggő rendelkezések tekintetében, így sem az Uniós Vámkódex 103. cikke, sem pedig 124. cikkének (1) bekezdése nem alkalmazható e jogi helyzetre, amennyiben e

rendeletek eltérő jogi szabályozást tartalmaznak. Ebben az esetben nem bírna jelentőséggel, hogy a Jumbocarry Trading vámtartozása 2016. május 1-jén még nem évült el.

- 11 Másfelől elképzelhető, hogy az olyan rendelkezést, amely pusztán egy határidő lejártát szabályozza, meg kell különböztetni az olyan rendelkezésektől, amelyek a határidő lejártát valamely, az utólagos beszédési eljárás során végzett eljárási cselekménytől teszik függővé. Így a jelen ügyben az Uniós Vámkódex 22. cikkének (6) bekezdésében rögzített, az adósnak a vámtartozás közzélése előtt történő meghallgatására vonatkozó kötelezettség késlelteti a határidő lejártát. Ebben az esetben az eljárási cselekmény végzése (a Jumbocarry Trading meghallgatása) következtében fennáll e késleltetés olyan eljárási rendelkezésnek tekinthető, amely közvetlenül az Uniós Vámkódex 22. cikkének (6) bekezdéséhez kapcsolódik. Mivel az eljárási rendelkezések esetében abból kell kiindulni, hogy azok a hatálybalépésük időpontjától alkalmazandók, ez azt jelentené, hogy az Uniós Vámkódex 124. cikke (1) bekezdésének a) pontja és 103. cikke egy 2016. május 1-jén vagy ezt követően indított, a Közösségi Vámkódex hatálya alatt keletkezett vámtartozás utólagos beszédésére irányuló eljárás keretében azonnal alkalmazandó volt.
- 12 A fenti fejtegetésekre tekintettel nem vezethető le minden további nélkül az Uniós Vámkódex 124. cikke (1) bekezdésének a) pontjából és 103. cikkének (3) bekezdéséből, hogy e rendelkezések a természetüknél fogva alkalmazandók-e 2016. május 1-jétől az olyan vámtartozás tervezett utólagos beszédésére, amely a Közösségi Vámkódex hatálya alatt keletkezett, és 2016. május 1-jén még nem szűnt meg elévülés miatt e Vámkódex alapján. A Hoge Raad (legfelsőbb bíróság) ezért terjeszti a Bíróság elé az első kérdést.
- 13 Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén fennmarad az a kérdés, hogy helyes-e a Gerechthof (fellebbviteli bíróság) azon álláspontja, hogy az Uniós Vámkódex releváns rendelkezéseinek alkalmazása ellentétes a jogbiztonság és a bizalomvédelem uniós jogi elvével, és ezért e rendelkezések nem alkalmazhatók a Jumbocarry Tradinggel szemben.
- 14 Ezen álláspont mellett szólhat, hogy a vámtartozás keletkezésének időpontjában nem volt egyértelmű és előrelátható, hogy az utólagos beszédésről és az elévülésről szóló vámjogi rendelkezéseket úgy módosítják, hogy jogilag rögzítik a vámhatóságok általi utólagos beszédés előtt történő meghallgatáshoz való jogot, és ahhoz azt a következményt kapcsolják, hogy az elévülési időt a 2015/2246 felhatalmazáson alapuló rendelet 8. cikkének (1) bekezdésében előírt időtartamra felfüggesztik.
- 15 Azzal is lehet azonban érvelni, hogy az adós a vámáru-nyilatkozat megtételének időpontjában nem indulhat ki abból, hogy nem módosítják az eljárási rendelkezéseket. Egy eljárási rendelkezés módosítása során az uniós jogalkotónak mérlegelnie kell egyfelől az Unió azon érdekét, amelyet ez az intézkedés szolgál, másfelől pedig az érintett személyek azon érdekét, hogy a jogi helyzetük ne

sérüljön. Az uniós jogalkotó által elvégzett e mérlegelés felülvizsgálata nem a nemzeti bíróságok feladata, hanem a Bíróság hatáskörébe tartozik. E tekintetben tisztázásra szorul, hogy az uniós jogalkotó azon új rendelkezést, amely szerint az adós a vámtartozás utólagos beszédése előtt 30 napig lehetőséget kap arra, hogy kifejtse álláspontját, összekapcsolhatta-e az elévülési idő ezen időtartamra történő felfüggesztésével. Mivel az adós jogi helyzete ebben az esetben a 30 napos határidőn belüli állásfoglaláshoz való abszolút érvényű jog bevezetésével erősödik, a Hoge Raad (legfelsőbb bíróság) álláspontja szerint nem lehet arra hivatkozni, hogy az elévülési idő ugyanezen időtartamra történő felfüggesztésével való összekapcsolás e jogi helyzet olyan rosszabbodását eredményezi, hogy az Unió Vámkódex 103. cikkének (3) bekezdése nem alkalmazható. Mivel azonban kétségek állnak fenn e tekintetben, a Hoge Raad (legfelsőbb bíróság) a második kérdést előzetes döntéshozatalra terjeszti elő.